

Zahradník Šikula radí...

Vysazujeme živý plot

Možná právě nyní řešíte, že byste rádi získali potřebné soukromí a odlonili se od sousedů či od rušné komunikace. Příjemným řešením jsou živé ploty a to jak stálezelené, které nemusí být nutně omezeni pouze na využití jehličnanů, nebo opadavé. Sortiment rostlin, které jsou na živé ploty vhodné, je poměrně bohatý a nabízí tak řadu možností a kombinací.

V případě živých plotů můžeme kromě výběru vhodné rostliny řešit také otázku, zda bude tvarovaný či volně rostoucí. Abyste se snáze rozhodli, něco málo si o jednotlivých typech povíme.

Tvarované živé ploty

Již hrabě Silva Tarouca měl v Průhonicích jednodruhový živý plot ze smrku a jeho zaměstnanci jej tvarovali šavlemi. Vy šavle samozřejmě používat nemusíte, nicméně rozhodnete-li se pro tvarovaný živý plot, počítejte s jeho častou údržbou. Je tedy důležité si ujasnit, zda na jeho péči budete mít čas.

Jako první varianta se nabízí zeravy neboli thuje, speciálně pro živé ploty se používá **zerav západní** (*Thuja occidentalis* 'Malonyana'), což je kultivar dobře snášející řez. Od použití thují se však již dlouhou dobu upouští, a to nejen z důvodu bohatého sortimentu rostlin, ale také z faktu, že živý plot z thují připomíná hřbitovní atmosféru, protože většina hřbitovů je obehnána právě tímto jehličnanem. Nicméně, proti gustu žádný dišputát a rozhodnete-li se pro thuji, budete ji včas a pravidelně řezat, získáte jistou, neprůhlednou bariéru kolem svého pozemku.

Pokud vás použití thuje nijak neoslovuje, ale rádi byste živý plot z nějakého jiného jehličnanu, doporučuji **tis** (*Taxus baccata*), což je naše domácí dřevina. Roste pomalu, ale velmi dobře snáší řez a obrazí dokonce i v případě, že to s řezem přeženete a skončíte až na pařezu. U tisů však vždy našim zákazníkům zdůrazňuji fakt, že celá rostlina je jedovatá, pozor dávejte především na červené, pro děti lákavé, plody.

Možná nemáte rádi jehličnany, ale přesto byste rádi tvarovaný živý plot. V tom případě máte dvě možnosti. Tou první je **ptačí zob** (*Ligustrum vulgare* 'Atrövirens'), listnatý keř, přičemž tento kultivar je prakticky celoročně neprůhledný. Listy zůstávají na keři až do prosince, pokud tedy není velký mráz. Výhodou ptačího zobu je, že snáší jak slunce, tak polostín a stín. V případě ptačího zobu máte na výběr z několika druhů a kultivarů, přičemž např. kultivar ptačího zobu vejčitolistého (*Ligustrum ovalifolium* 'Aureum') má list žlutě panašovaný a doslova celou zahradu rozzáří.

Dalším oblíbeným keřem je **habr** (*Carpinus betulus*), rovněž se dobře tvaruje a řez dobře snáší. Pravdou je, že pokud se mu u vás daří, musíte jej řezat několikrát do roka. Na zimu habr sice opadává, ale je to v období, kdy na zahradě beztak moc nejsme a na jaře zase obrazí.

Příjemnou variantou mezi jehličnany a listnatými keři je **blýskavka** (*Photinia* sp.). Jedná se o stálezelený keřík, jehož listy jsou po celý rok zeleno-červené. U některých kultivarů dokonce platí úměra, že čím více ho řežete, tím více zbarvují vrcholky do červena. Blýskavky jsou v současné době velmi oblíbené rostliny, které mají tu výhodu, že neopadávají a v zimě dodají zahradě příjemnou, červenou barvu.

Tvarované živé ploty řežeme na jaře, v létě i na podzim, případně dle potřeby. Sklon boků by měl být 10 %, to znamená, že bude-li základna při zemi široká v budoucnu 1m, bude horní základna ve výšce 1m široká zhruba 90cm. Šikmost stěny zaručuje, že všechna patra plotu budou mít dostatek přístupného světla. Stříhá-li se přísně svisle, horní patra spodním stíní. Cílová výška tvarovaného plotu v podstatě stačí v úrovni očí, tedy asi 175 až 180 cm.

Vysazovat lze vesměs po celý rok, kdy není půda zmrzlá, přičemž doporučuji spíše kontejnerované rostliny, které se lépe ujímají, a máme s nimi lepší zkušenost. Ve srovnání s prostokořennými rostlinami (nejčastěji jsou takto dodávány habry či ptačí zoby), které mají často proschlé kořeny a špatně se na novém stanovišti ujímají.

Volně rostoucí živé ploty

Máte-li na své zahradě dostatek místa, je vhodnější a přirozenější zvolit variantu volně rostoucího, živého plotu. I v tomto případě je sortiment vhodných adeptů poměrně široký, důležité je si ujasnit, zda živý plot bude pouze jednodruhový nebo z více druhů.

Jednodruhové živé ploty jsou časté např. z běžných keřů, jako jsou zlatice, pustoryl (nepravý jasmín), vajgélie, dřín, svída, kalina, tavolníky a řady dalších druhů. Oblíbená je, v případě, že chcete stálezelený plot, také bobkovišeň (*Prunus laurocerassus*), která se však hodí spíše do města, než na vesnici. Její výhodou je nejen celoroční funkčnost, ale také to, že roste v polostínu i stínu.

Vícedruhové živé ploty lze nakombinovat z vámi oblíbených keřů, např. zlatice, pustoryl či vajgélie. Jediné, nač si dávejte pozor je, abyste druhy nakombinovali tak, že budou vykvétat postupně během roku. Není nic nudnějšího, než živý plot z keřů kvetoucích v létě, přičemž zbytek roku se z něj stane obyčejné „křoví“.

Máte-li dobré vztahy se svými sousedy, můžete se domluvit, že živý plot vysadíte společně, např. prvních pět metrů vysadí jeden, dalších pět metrů druhý, atd., tím vznikne zajímavá zprohýbaná linie, která prostor přirozeně člení. Občas se může nějaký úsek vynechat a pohledy do zahrad budou opticky propojené, jako je to například v případě průhledů u anglických parků. Jsou-li sousedské vztahy opravdu dobré, lze se podělit také o finanční náklady spojené s pořízením a údržbou živého plotu.

Volně rostoucí živé ploty nejsou tak náročné na údržbu, jako tvarované, zkrátka, pokud vám to nijak nepřekáží při běžných činnostech na zahradě, nemusíte se o něj skoro vůbec starat. Samozřejmě, nemluvě o závlaze či hnojení. Další výhodou u volně rostoucích živých plotů je fakt, že pokud nějaká rostlina „odejde“, ať již je rostlina napadena chorobou či škůdcem, je možné ji snadněji nahradit. Různověkost rostlin celkovému dojmu jenom prospěje. To u tvarovaných plotů, především u těch jednodruhových, hlavně jehličnanů, je

mnohem těžší a obtížnější, protože v případě již vzrostlého živého plotu, např. z thují, již většinou neseženete jedince stejné výšky, druhu či kvality a konečný výsledek je vždy patrný.

Ať se rozhodnete tak či tak, živý plot je vždy příjemným doplňkem každé zahrady a stále ještě máte čas si nějaký vysadit.

Přeji vám příjemný podzim a bohatou úrodu z vašich zahrad.

Ing. Jiřina Neckářová, Ph.D.

www.zahradniksikula.cz